

Ebba Busch, Kristdemokraterna

Tal i Almedalen 28 juni.

DET TALADE ORDET GÄLLER.

Vänner och Almedalsbesökare, så roligt att få vara tillbaka här i Visby! Att stå här i Almedalen och hålla ett politiskt tal är ju en speciell tradition.

Efter snart två år i regeringen kan jag konstatera att, även om vi bara börjat så har vi gett Sverige en ny riktning.

Vår regering har nu gett brottsligheten en match med hårdare straff, bättre verktyg och mer resurser.

Vi har lagt en gedigen grund och satt högsta fart för att vända energikris till att bygga ny kärnkraft och ett stabilare elnät.

Vi ger jord- och skogsbruket den uppmärksamhet och de förutsättningar de förtjänar och behöver.

Vi har stramat åt migrationen och förflyttar fokus till den eftersatta integrationen.

Vi har tagit Sverige in i Nato och stärker det svenska försvaret.

Vi reformerar skolan med fokus på kunskap och trygghet.

Vi röjer upp bland regelverken så att bostäder kan byggas snabbare och bli billigare. Och idag kom Kristdemokraterna med flera nya förslag för hur kommuner som nu står inför stora nyetableringar av företag snabbt ska kunna se till att människor som flyttar till sitt nya jobb också har ett hem att komma till.

Vi stärker arbetet för psykiskhälsa.

Och äntligen, äntligen är arbetet igång med att förändra den uråldriga sjukvårdsorganisationen med mer nationell styrning och nationell vårdförmedling.

***

Alla dessa ämnen, och fler därtill förtjänar sina egna tal. Men idag vill jag teckna en större bild.

Jag vill beröra sådant som jag hoppas kan leda till samtal. Jag tänker tala om känslan av tillhörighet. Om att Sverige är vårt hem. Ett hem som vi behöver rusta med investeringar och värderingar. För att det ska fungera och vara tryggt. För att det ska vara ett tryggt hem för barn att växa upp i och en trygg plats på ålderns höst. För att skapa ett hopp för framtiden.

Vi behöver ställa oss frågor om vad det är som gör oss rotade?
Vad är det som ger gemenskap?
Och har Sverige en överordnad kultur?

Den hittills förda politiken har inte besvarat dess frågor. Därför måste vi föra det här samtalet. Särskilt vi som vill tala om tillhörighet.

Om vi vill ha en lyckad integration. Om vi vill komma bort från parallella samhällen och klanstrukturer. Om vi tror att det finns en väg framåt – ja, då måste vi först inse att vi har kört in på en återvändsgränd.

Men det är inte att bara starta om igen. På samma sätt. Och ta samma väg. Det större problemet är nämligen den politiska GPS-inställningen. Den tidigare fastlagda kursen är orsaken till att Moder Svea nu sitter fast i en återvändsgränd.

När vi struntat i värderingskoordinaterna har vi kört vilse.

Trots det har vi i Sverige ett parti som fortfarande tror att den primära lösningen är att man lär sig det svenska språket. Det är bra, men räcker inte.

Ett annat parti är lika övertygat om att lösningen är att ha ett jobb. Det är bra, men det räcker inte.

Och ett tredje parti som menar att det räcker med att ha en stram migrationspolitik. Det är bra, men gissa vad: det räcker inte heller.

Det handlar inte enbart om språk, jobb och migration utan minst lika mycket om värderingar.

Ta Fadime Şahindals pappa – han kunde språket. Han hade ett jobb. Men det hjälpte inte. Han hade hållit fast vid hederskulturen ändå.

Hundratusentals unga människor lever fortfarande under hederskrav.
De får inte bli kära, inte känna solens värme mot huden eller sjövattnets svalka.
De får inte flytta till en annan stad för att studera. Men de riskerar att flyttas till ett annat land för att giftas bort med någon de kanske inte ens känner.

När vi börjar erkänna att Sverige har problem på riktigt kan vi komma med lösningar.

När vi slutar fultolka människors berättigade oro kan vi förstå vad som måste göras.

När vi talar om utmaningarna från en plats av omsorg och med fokus på det gemensamma bästa kan vi nå resultat.

Vill vi ha en förändring måste vi tala om värderingar. Vill vi ha en förändring måste vi konstatera att vissa värderingar inte är valbara. Vi måste skilja på vad som är bra och dåligt.

Vi måste tala om vad som är lämpligt och olämpligt. Och vi måste göra det nu. Så får vi ett Sverige som håller ihop!

***

Alla samhällen har en överordnad kultur.

Men från Gotlands raukar till Bohus klippor. Från Ales stenar till norra Lappland. Vart du än vänder dig. Vart du än reser i Sverige står där kyrkor som alla vittnar om vårt lands etiska arv.

Sveriges – och för den delen Europas – överordnade kultur kommer från kristendomen.

Lyssna till Stockholms tidigare överrabbin Marcus Ehrenpreis när han redan 1947 skrev följande rader:

"Oberoende av om vi är religiösa eller inte, har den luft vi andas, den kultur i vilken vi lever, den levnadsstil som är vår – fått sin prägel, sin färg och sina riktlinjer av den judiskt-kristna världsbilden."

För många som är besjälade av den sekulära staten kan det här skava och kännas främmande. Men det här är Sveriges rötter.

Vi kan tycka vad vi vill om dessa rötter. Men de är förutsättningen för den sekulära staten.

Det är utifrån den kristna etiken och människosynen som vi har fått uppfattningen om människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män, solidaritet mellan människor.

Det är detta som är vår överordnande kultur. Inte för att det är majoritetens kultur. Utan för att det är rätt kultur. Och den är garanten för din och min frihet. Ett skydd för minoriteter. En möjlighet för judar, kristna och muslimer att leva sida vid sida och tillsammans med den som inte tror på någon gud alls. Det är svenska värderingar.

***

Diskussionen om vår kultur och svenska värderingar har allt för länge reducerats till oväsentligheter. Det har ifrågasatts om det överhuvudtaget finns något som är svenskt. Det har sagts att allt är importerat. Lucia. Kaffe. Tacos. Ja, att det enda svenska är att stå i kö.

Så har föraktet mot det gemensamma svenska lett till att vi har förminskat oss själva. Vi har ifrågasatt våra värderingar. Vi har förnekat våra rötter. Följden är att vi nu står ostadigt i mötet med sådant som för oss är främmande.

Titta på Uppsala, min egen hemkommun. Där har det under de senaste fyra åren gjorts 570 hedersrelaterade orosanmälningar med barn inblandade. Det handlar om våld, förtryck och risken att bli bortgift.

SVT berättade i början av den här månaden om en kvinna som hade fått det fiktiva namnet Nadima. Hon var inte ens 20 år när hon blev bortgift med en främmande man som misshandlade och våldtog henne.

Nadima är nu frånskild och lever idag under skyddad identitet. Hon berättar att hon alltid är rädd. Hon känner sig inte trygg någonstans.

I det här utsatta läget – när skadan av hennes bortgifte är så smärtsamt uppenbar – säger Nadimas familj att hon inte längre är deras dotter, eftersom hon har skilt sig.

Så talar förtryckets kreatur.

Det är ett synsätt som inte hör hemma i Sverige.

Det är ett beteende som är omänskligt.

Det är värderingar som ska bekämpas.

Nadima har rättigheter.

Nadima har friheter.

Nadima är en av Sveriges döttrar.

Och när vi säger att vi tar värderingskampen så är det för att Sverige ska vara ett tryggt hem för alla våra döttrar.

***

Visste ni att vi har stora problem med hedersförtryck i våra förskolor?

Sydsvenskan har berättat om hur flickor i Malmö inte får ha kortärmat eller kortbent – trots hög sommarvärme.

Och medan flickorna begränsas – har vi pojkar som försöker sätta sig över den kvinnliga personalen.

Det här är inte unikt för Malmö.

Devin Rexvid, lektor på Stockholms universitet har i en ny rapport om hederskulturen i förskolan gjort djupintervjuer med förskolepersonal i olika delar av landet. Så här står det i rapporten:

"En del intervjupersoner berättar att somliga pojkar som inte får igenom sin vilja hos flickor eller kvinnlig personal hotar med att ta dit sin far för att tillrättavisa eller sätta flickorna och kvinnlig personal på plats."

Så ser en del av vardagen ut i Sverige 2024.

Och det är klart att du inte anser dig göra något fel om du hemifrån får höra att ditt kön, ditt ursprung och din tro ger dig rättigheter att råda över andra medmänniskor.

Här måste vi dra en gräns. En gräns för vad som kan accepteras. En gräns som skyddar friheten och rider spärr mot förtrycket.

Beskedet måste vara kristallklart. Vill man ha Sverige som sitt hem så krävs en anpassning till den överordnade kulturen i Sverige. För vi behöver de värderingar som ger trygghet och garanterar frihet för alla.

***

Om vi ska lyckas med detta, då får vi inte vara rädda.

Tysklands tidigare president Joachim Gauck menar att politikernas rädsla för att ge luft åt främlingsfientliga och antimuslimska krafter får oss att avstå från att göra det som är rätt och lägga oss i minoriteternas kultur.

Men skulle vi vika ner oss för rädslan att bli omskrivna med mindre smickrande epitet av några kultur- och ledarskribenter som menar att vi fiskar i grumligt vatten – ja, då sviker vi alla dem som är drabbade – inklusive många muslimer i Sverige.

Joachim Gauck menar att debatten inte får sluta när minoritetsgrupper i samhället kan få sina religiösa känslor sårade. Jag tror han har helt rätt.

Ni kan kalla oss kristdemokrater mycket. Men ni kan inte kalla oss för fega.

Kristdemokraterna bildades för att ta värderingskampen. Och nu står kampen mellan frihet och förtryck. Nu står kampen om vilket land vi vill vara. Och i slutändan en kamp om vilka du och jag vill vara.

Att inte agera är därför ett svek.

Det är ett svek mot vår liberala demokrati.

Det är ett svek mot mänskliga rättigheter.

Och framför allt är det ett svek mot alla de hederns offer som längtar efter frihet.

För vad är vår rädsla i jämförelse med det obehag som flickor och kvinnor i förskolan känner över att bli nedvärderade av små pojkar som agerar i hederskulturens namn?

Vad är vår rädsla i jämförelse med den hotbild som förskolepersonalen känner inför att rapportera om förtrycket på förskolan?

Och vad är vår rädsla i jämförelse med den fruktan som unga muslimska flickor känner inför den hederskultur som styr deras liv i Sverige?

Så nu behöver vi agera. För att vårt land ska förbli en fristad. För att Sverige är vårt älskade hem.

***

Någon kanske tycker att det här låter konfrontativt men fundera då på motsatsen – vad det är som ger känslan av tillhörighet.

Människans oerhört starka vilja att tillhöra och vara del av ett sammanhang kan inte underskattas. Tvärtom.

Men denna legitima och starka längtan efter gemenskap riskerar att driva vissa människor in i de mest destruktiva miljöerna – i vitmakt, jihadism och gängkriminalitet.

För när det goda alternativet saknas eller uppfattas som svagt, blir allt annat attraktivt i jakten på tillhörighet. Det finns en tomhet som måste fyllas.

Den tidigare bankrånaren och nazisten Tony Olsson beskriver i sin bok, Chockvågor, hur han med en dysfunktionell uppväxt fann att nazismen gav honom ”en grund att stå på i livet” och ”innebar gemenskap, kamratskap, värme och lojalitet”.

Det är absurda ord att läsa om en så hemsk ideologi när man tänker på att det var nationalsocialismen som sorterade bort alla som inte fick plats i den nazistiska gemenskapen.

Alf Svensson skrev förordet till Tony Olssons bok och jag skulle vilja citera ett par meningar från den texten:

”Tony Olsson ville också vara någon. Barndomen blev kaotisk. Den kärlek och trygghet som är varje barns rättighet ersattes av total normlöshet. I vanvettet fick han en identitet, blev någon.”

Min poäng är att det finns olika värdegemenskaper.

Och trots att gängkriminella kan locka med snabba pengar och ett brödraskap så är det i slutändan bara en oändligt destruktiv gemenskap.

Som samhälle måste vi erbjuda ett gott alternativ. Men om vi inte vet vilka vi är. Om vi inte vilka våra egna värderingar är – ja, då kan vi inte erbjuda andra att bli en del av vår värdegemenskap.

Och det är just i värdegemenskapen som tillit uppstår.

Gemensamma värderingar väver bandet av förtroende som gör att du vågar överlämna nyckeln när du åker på semester för att någon ska vattna blommorna. Men för dig är denna någon en namngiven granne. En från samma gata. En från din gemenskap.

Jag tror därför att om vi vågar tala om vad som är gemensamma svenska värderingar – så skulle det underlätta mötet mellan dem som är rotade i Sverige sedan generationer och dem som precis har kommit hit.

Och det här med att definiera värderingar är inget nytt. Tvärtom vet jag att många av er som är i Almedalen är formade av den folkrörelsetradition som präglat vårt land.

Oavsett om det var missionshuset, nykterhetslogen eller Folkets hus så fanns det i dessa timrade lokaler en lika timrad tillhörighet som definierades utifrån gemensamma värderingar.

Den samlande idén som fyllde respektive lokal med människoskaror var inte densamma för väckelserörelsen, nykterhetsrörelsen eller arbetarrörelsen. Men mötesformerna var lika. Liksom resultatet av dem:

Folkrörelserna auktoriserade den enskilda människan. Här gavs frihet och ansvar. Tydliga ideal. Den personliga skötsamheten blev förutsättningen för att lyckas i sin utveckling.

Det har konstaterats att föreningslivet som växte fram med folkrörelserna blev en avgörande plantskola för det moderna Sverige. Men när ska vi se betydelsen av den gemensamma kultur och livsstil som folkrörelserna gav oss?

I boken Saknad klargör statsvetarna Katarina Barrling och Cecilia Garme att en kultur kan vara unik, även om en kultur alltid bygger på influenser från olika håll. Jag tycker de formulerar det så bra när de skriver:

"Det finns grund för att tala om svenska värderingar, likaväl som det finns grund för att tala om svenska träd, även om det finns massor av tall och gran också utanför Sveriges gränser."

Låt oss därför tala om vilka rötter våra tallar och granar har.

Vi är inte rotlösa. Så vi borde inte vara rådlösa.

Det finns värderingar som inte är valbara. Men vår värdegemenskap är valbar. Den är öppen för fler. Du kan välja – och du som vill vara här har faktiskt ett ansvar att välja – att göra Sveriges värderingar till dina.

Det är så vi bygger vår värdegemenskap.

Det är så vi rustar Sverige starkt.

Det är så vi får en starkare samhällsgemenskap.

***

Vänner, jag inledde med att vi behöver rusta med investeringar och värderingar. Låt mig nu tala om investeringsbehovet.

I veckan kunde vi konstatera att mycket tyder på att inflationen är besegrad.

Det ger oss möjligheten att rusta Sverige starkt.

För vårt land är underinvesterat och har en rejäl underhållsskuld. Moder Svea går i trasiga skor.

Och det märks när vi jobbpendlar. När vi skjutsar barn till fotbollsturneringar.

För när potthålen blir allt fler. När tågen inte går i tid och när elsystemet är instabilt. Då funkar inte Sverige längre. Då slutar företag investera. Man avvecklar produktion här hemma och flyttar verksamheten utomlands.

Nästa år förväntas Sverige ha EU:s tredje lägsta tillväxt. Och vi möter en enorm konkurrens med billig arbetskraft från Kina. Samtidigt öser USA och andra EU-länder statsstöd över sina företag.

Man kan säga att de fuskar. Men vi vill inte dopa enskilda bolag. Vi vill rusta Moder Svea. Och det kräver en tydlig tillväxtagenda. Vi behöver miljardinvesteringar i järnväg, väg och elnät som gör att fler företag gör större investeringar. Det ger starkare ekonomi i Sverige, fler jobb och en bättre välfärd.

Kristdemokraterna vill därför gå från ett överskottsmål för statsbudgeten till lånefinansiering av nödvändiga investeringar. Ett årligt underskott på 0,5 procent skulle frigöra cirka 50 miljarder kronor per år – som vi vill investera i vägar, järnvägar och elsystemet.

Om vi gör det de kommande 25 åren ökar vi skuldsättningen från 30 procent till runt 40 procent av BNP.

Är det oansvarigt?

Nej. Det oansvariga är att inte göra något.

Med det här upplägget klarar vi EU:s budgetregler med råge. Och Sverige kommer fortfarande ha en av de lägre statsskulder i unionen.

Det här ger hopp om ett grönare och rikare Sverige. Det här säkerställer framtidens jobb och välfärd.

Och det här efterfrågas från stora delar av det svenska näringslivet.

Faktum är att även facket och det finanspolitiska rådet instämmer i vår problemlösning. Men märkligt nog inte alla politiska partier.

Så till alla som inser att Sverige inte har råd att vänta. Till alla som vill investera i ett starkare Sverige – till er säger jag. Kristdemokraterna är er röst i budgetförhandlingarna. Vi driver frågan om investeringar för tillväxt. Vi har Sveriges investeringsbudget. Vi rustar Moder Svea stark igen.

***

Jag har idag försökt vidga synfältet. Inleda ett samtal som jag tror måste hållas. För vi älskar ju det här landet. Och vi gör det på goda grunder.

Vi trivs bäst när vi är nära havet. Vi vill ha våra öppna landskap och skogspromenader. Vi är så otroligt tacksamma för vårt land. Och det här gäller även den som precis planterat sig i den svenska myllan.

Jag tänker på den som flytt från förtryck och som här fått sin frihet. Eller den krigssargade människan som funnit vila i den svenska freden.

Det är så många av just dessa människor – de som faktiskt har valt Sverige – som nu i förtvivlan och med vrede ser hur det land som har gett dem allt är nu under attack.

För när bomber förstör hus. När skottlossningar i natten väcker grannskapet. Då är den fredade platsen borta. Då är vårt hem hotat.

När förtrycket håller flickor tillbaka. När moralpoliser finns i kvarteret. Då är friheten borta. Då är vårt hem hotat.

Så därför behövs det här samtalet om värderingar och vilken kultur som ska få tillåtas råda. För kulturen formar oss. Färgar vår tillvaro. För på samma sätt som vi skapar en kultur kring våra köksbord – hur vi behandlar varandra och uppträder – så måste vi se det som självklart att även upprätthålla en gemensam svensk kultur.

För Sverige är vårt hem.

Tack för att ni har lyssnat!

***